

RISK MANAGEMENT POLICY

นโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กร ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลชำสูง อำเภอชำสูง จังหวัดขอนแก่น

นโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กร (Risk Management Policy)

หลักการและเหตุผล

เทศบาลตำบลชำสูง ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพว่าเป็นส่วนหนึ่งของการกำกับดูแลที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้เทศบาลตำบลชำสูงสามารถบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการระบุและจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยสนับสนุนให้ผู้บริหารมีการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้ง ช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อการบรรลุเป้าหมายภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานและป้องกันความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนต่างๆ เพื่อให้ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างเทศบาลตำบลชำสูง สามารถนำไปใช้ในการตอบสนองความเสี่ยงและปฏิบัติงานในสภาวะวิกฤติหรือเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินต่างๆ ซึ่งส่งผลให้เทศบาลตำบลชำสูงไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ให้สามารถปฏิบัติงานในงานบริการหลักที่มีความสำคัญได้อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

การบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสม ลดการสูญเสียและโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลตำบลชำสูง และภายใต้สภาวะการดำเนินงานที่ล้วนไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายของเทศบาลตำบลชำสูงจึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยมีการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง การกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง และต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

นโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กรของเทศบาลตำบลชำสูง จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อนำระบบการบริหารความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานสากลมาปฏิบัติใช้ในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร และกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ การกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และการทำงาน

๒. เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหลื่ออยู่ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยพิจารณามาตรการที่จะลดโอกาส และ/หรือผลกระทบจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการผลักดันให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ ทั้งในระดับองค์กรและระดับหน่วยงาน

๓. เพื่อให้สามารถบรรลุความเสี่ยงและตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ที่ไม่คาดคิด โดยการลดความสูญเสียหรือลดความเสียหายต่อองค์กรได้อย่างเหมาะสมและทันกาล
๔. เพื่อให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและคณะทำงานบริหารความเสี่ยง ได้ทราบข้อมูลความเสี่ยงที่สำคัญ แนวโน้มของความเสี่ยงและความเสี่ยงในภาพรวม ตลอดจนกำกับดูแลความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๕. เพื่อให้ทุกส่วนงานมีหน้าที่ระบุ ประเมิน และบริหารจัดการความเสี่ยงที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงกรณีที่มีเหตุการณ์ กิจกรรม กระบวนการ และ/หรือ โครงการที่สำคัญหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีสาระสำคัญภายในเทศบาลตำบลช้างสูง โดยคำนึงถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และความสามารถที่ปฏิบัติได้จริงด้วยแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม
๖. เพื่อให้มีการสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้การบริหารความเสี่ยงให้พนักงานอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาพนักงานให้มีความเข้าใจ มีความตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนเองและองค์กร ตลอดจนมีการบริหารความเสี่ยงร่วมกันภายใต้งานที่รับผิดชอบ
๗. เพื่อเป็นการดำเนินการตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และถ่วงดุลอำนาจ โดยได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่าง นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานตรวจสอบภายในช่วยให้เชื่อมั่นว่าการจัดการด้านความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายการบริหารความเสี่ยง

๑. กำหนดให้การบริหารความเสี่ยง เป็นความรับผิดชอบของพนักงานทุกระดับที่ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในองค์กร โดยให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ ได้รับการบริหารจัดการภายใต้การควบคุมภายในอย่างมีระบบ ให้อยู่ในระดับที่เพียงพอและเหมาะสม
๒. กำหนดให้การบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการทุกสำนัก/กอง ต้องดำเนินการตามแนวทางบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงตามแนวทางการป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงหรือความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น
๓. กำหนดให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กรที่กำหนด และรายงานผู้บริหารทราบ
๔. กำหนดให้หน่วยตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาและประสานงานการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กร และกำหนดรูปแบบการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ให้การดำเนินการจัดทำแผน การรายงาน การทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๕. เมื่อพบเห็นหรือรับทราบความเสี่ยงที่อาจจะมีผลกระทบต่อองค์กร จะต้องรายงานความเสี่ยงนั้นให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทันที

๖. ส่งเสริมพัฒนาการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงตามสถานการณ์เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม และสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารการบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึง ตลอดจนการจัดระบบการรายงานการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหารทราบอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบการบริหารความเสี่ยง

๑. เทศบาลตำบลชำสูงมีการจัดโครงสร้างและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงอย่างชัดเจน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นการตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของเทศบาลตำบลชำสูง

๒. เทศบาลตำบลชำสูงมีกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่บูรณาการหลักการบริหารความเสี่ยง และมีการพัฒนากลยุทธ์ และกำหนดวัตถุประสงค์ของเทศบาลตำบลชำสูงให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๓. เทศบาลตำบลชำสูงมีการระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ ซึ่งความเสี่ยงจะถูกจัดลำดับความสำคัญตามระดับของผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง รวมทั้งมีการกำหนดวิธีการตอบสนองต่อความเสี่ยงเพื่อนำไปใช้อย่างเหมาะสม

๔. เทศบาลตำบลชำสูงมีการสอบทานผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพิจารณาว่าเทศบาลตำบลชำสูงมีการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิผลเพียงใด และมีการทบทวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๕. เทศบาลตำบลชำสูงมีระบบสารสนเทศที่ส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนข้อมูลความเสี่ยง ข้อมูลผลการปฏิบัติงาน และการจัดทำรายงานผลการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มีการสื่อสารผลการบริหารความเสี่ยงต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

นิยามการบริหารจัดการความเสี่ยงองค์กร

ความเสี่ยง หมายถึง ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

การบริหารจัดการความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง หมายถึง คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงที่นายกเทศมนตรีตำบลชำสูงแต่งตั้ง เพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายบริหารความเสี่ยง กำกับดูแลให้มีระบบหรือกระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อลดผลกระทบของความเสี่ยงหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลชำสูงให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้อย่างเหมาะสม

เป้าหมายการบริหารความเสี่ยงองค์กร

๑. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้
๒. ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานสามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๓. สามารถนำนโยบายการบริหารความเสี่ยงองค์กรไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ
๔. เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในเทศบาลตำบลชำสูงอย่างต่อเนื่อง
๕. ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั่วทั้งองค์กร
๖. การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

กระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร

เทศบาลตำบลชำสูง กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ขั้นตอนและวิธีการในการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีระบบและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร ซึ่งกระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยเทศบาลตำบลชำสูงกำหนดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กร มีแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแบบฟอร์มที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๑. แบบ บส. ๑ ตารางกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบต่อตามประเด็นยุทธศาสตร์/ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ/อื่นๆ
๒. แบบ บส. ๒ ตารางการวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง
๓. แบบ บส. ๓ ตารางรายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง
๔. แบบ บส. ๔ ตารางรายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง
๕. แบบ บส. ๕ ตารางรายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

การทำรายงานจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง เป็นการจัดแผนบริหารความเสี่ยงหวังระยะเวลาที่กำหนด โดยจะกำหนดหวังระยะเวลาการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง แล้วแต่กำหนด โดยมีขั้นตอนและแนวทางการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ดังนี้

๑. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบต่อตามประเด็นยุทธศาสตร์/ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ/อื่นๆ ตามแบบ บส. ๑ เพื่อกำหนดโครงการ/กิจกรรม/ภารกิจ อปท. ที่กำหนดความเสี่ยง รวมถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมความเสี่ยง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและ/หรือตัวชี้วัดที่กำหนด

๒. นำผลการกำหนดความเสี่ยงที่ได้นำไปวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยงตามแบบ บส. ๒ เพื่อกำหนดประเภทความเสี่ยง รวมถึงการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดความเสี่ยง เพื่อนำผลคะแนนที่ได้จากการประเมินมาประเมินระดับความเสี่ยง ซึ่งหากผลการประเมินอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้นั้น จะต้องมีการกำหนดวิธีการตอบสนองความเสี่ยง เพื่อวางมาตรการในการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งเทศบาลตำบลชำสูงได้มีการกำหนดนโยบายการยอมรับความเสี่ยงระดับองค์กร ซึ่งได้กำหนดระดับการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

- ด้านการปฏิบัติงาน : ผู้บริหารจะยอมรับความเสี่ยงระดับสูงในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและการพัฒนา ยอมรับความเสี่ยงในระดับปานกลาง ในกระบวนการปฏิบัติงานทั่วไปของเทศบาลตำบลชำสูง และยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยในการปฏิบัติงานที่มีผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของประชาชน

- ด้านการทุจริต : ผู้บริหารปฏิเสธที่จะยอมรับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทุกกรณี และมุ่งมั่นจะสร้างระบบการควบคุม ป้องกัน ตรวจสอบ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาลและความซื่อตรง

- ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ : ผู้บริหารปฏิเสธที่จะยอมรับความเสี่ยงในเรื่องของความปลอดภัยของระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านการเงิน ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ ยอมรับความเสี่ยงระดับปานกลางสำหรับระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่วไป เช่น แบบความคิดเห็นหรือการเก็บสถิติทั่วไป และยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยสำหรับประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศในการให้บริการประชาชน

- ด้านภาพลักษณ์ขององค์กร : ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือขององค์กรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงานขององค์กรให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนผู้เสียภาษีซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักของเทศบาลตำบลชำสูง ผู้บริหารยอมรับความเสี่ยงระดับน้อยเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ขององค์กร

ทั้งนี้ เทศบาลตำบลชำสูง ได้กำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ระดับปานกลางสำหรับความเสี่ยงด้านอื่นที่ไม่ได้ระบุในนโยบายการยอมรับความเสี่ยง ซึ่งหากมีผลการประเมินความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงขึ้นไปให้นำไปจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงตามแนวทางที่กำหนดต่อไป

ประเภทความเสี่ยง

เทศบาลตำบลชำสูงกำหนดประเภทความเสี่ยง ประกอบด้วย ๖ ประเภท ดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategy Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสม หรือความเสี่ยงเกิดจากการนำกลยุทธ์ไปใช้ไม่ถูกต้อง

๒) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operation Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกระบวนการทำงานที่ไม่มีประสิทธิผลหรือไม่มีประสิทธิภาพ

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risks) คือ ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงิน เช่น ความเสี่ยงเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการรับเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลัง รวมถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตทางการเงิน เป็นต้น

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Legal Risks) คือ ความเสี่ยงที่หน่วยงานไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี รวมถึงกฎ/นโยบาย/คู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

๕) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Risks) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

๖) ความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reputational Risks) คือ ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ความเชื่อมั่น และความน่าเชื่อถือขององค์กร

๓. การจัดทำรายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง นำผลการเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง ที่มีความเสี่ยงสูง สูงมาก หรือมีความเสี่ยงที่มีผลการประเมินเกินระดับที่ยอมรับได้ นำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยการกำหนดวิธีการตอบสนองความเสี่ยง และวิธีการจัดการความเสี่ยงตามวิธีที่กำหนดไว้เพื่อให้สามารถลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และ/หรือมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนด ตามแบบฟอร์มการจัดทำรายงานแผนบริหารความเสี่ยง แบบ บส. ๓

วิธีการตอบสนองความเสี่ยง

๑) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงที่ไม่สามารถหาวิธีลด/จัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมนั้นไป

๒) การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง หรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอีก ให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ เช่น การเตรียมแผนฉุกเฉิน (Contingency plan)

๓) การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น หรือความเสี่ยงที่เหลืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ เพื่อลดโอกาสหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอีก มักใช้กับความเสี่ยงที่ต้นทุนของมาตรการจัดการสูง หรือไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง/ไม่คุ้มกับประโยชน์ที่ได้รับ

๔) การกระจายความเสี่ยง หรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งเบาความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกัน การใช้บริการจากภายนอก (Outsource) เป็นต้น

๕) การควบคุม (Control) หมายถึง การกำหนดนโยบาย แนวทาง หรือขั้นตอนปฏิบัติต่างๆ ซึ่งกระทำเพื่อลดความเสี่ยงและทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งแบ่งได้หลายประเภท ได้แก่

* การควบคุมโดยการชี้แนะ (Directive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น การให้รางวัลแก่ผู้ที่มีผลงานดี เป็นต้น

* การควบคุมเพื่อป้องกัน (Preventive Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อป้องกันไม่ให้ความเสียหายและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก เช่น การอนุมัติ การจัดโครงสร้างองค์กร การแบ่งแยกหน้าที่การควบคุมการเข้าถึงเอกสาร ข้อมูล ทรัพย์สิน เป็นต้น

* การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบ (Detective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อค้นพบข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น การสอบทาน การวิเคราะห์ การตรวจนับ การรายงานข้อบกพร่อง เป็นต้น

* การควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้อง หรือเพื่อหาวิธีแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต เช่น การจัดเตรียมเครื่องมือดับเพลิงเพื่อช่วยลดความรุนแรงของความเสียหายให้น้อยลงหากเกิดไฟไหม้ เป็นต้น

การจัดการความเสี่ยงต่างๆ เพื่อจะให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงหรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) การจัดการความเสี่ยงต้องมองปัญหาความเสี่ยงแบบองค์รวม ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้บริหารและปฏิบัติงานจากทุกระดับร่วมกันพิจารณา เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเห็นพ้องร่วมกันทั่วทั้งองค์กร จึงจะสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

รายงานการติดตามผลบริหารความเสี่ยง

การทำรายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง เป็นการจัดทำรายงานการติดตามผลห้วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจะกำหนดห้วงระยะเวลาการติดตามอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง แล้วแต่กำหนด ตามแบบ บส. ๔ ตารางรายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง ซึ่งการรายงานติดตามผลจะทำให้ทราบผลลัพธ์การดำเนินการจัดการความเสี่ยง โดยระบุผลการดำเนินงาน/ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/วิธีการดำเนินงาน ได้มีการดำเนินการหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะระบุแต่ละขั้นตอนหรือระบุเป็นภาพรวมก็ได้ และมีความคืบหน้าของการดำเนินการจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับใด และหากยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงให้ระบุปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินการจัดการความเสี่ยง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่า

๑) หน่วยงานเจ้าของความเสี่ยง มีการติดตาม ประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์และบริหารความเสี่ยงที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของตนเองอย่างสม่ำเสมอและเหมาะสม

๒) ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของเทศบาลตำบลชำสูง ได้รับการรายงานถึงความคืบหน้าในการบริหารความเสี่ยง และแนวโน้มของความเสี่ยงต่อผู้บริหาร

๓) ระบบการควบคุมภายในที่วางไว้มีความเพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิผล และมีการนำมาปฏิบัติใช้จริง เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขการควบคุมภายในอยู่เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบความเสี่ยงรายงานสถานะความเสี่ยงรวมถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้หัวหน้างาน/หัวหน้าส่วนราชการได้ทราบ และนำความเสี่ยงเข้าเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อเสนอผู้บริหารทราบ/พิจารณาต่อไป

รายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

การทำรายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง เป็นการจัดทำรายงานที่แสดงให้เห็นถึงคะแนนระดับความเสี่ยงก่อนการดำเนินการจัดการความเสี่ยง วิธีการจัดการความเสี่ยง และเมื่อดำเนินการจัดการความเสี่ยงแล้ว คะแนนระดับความเสี่ยงภายหลังการดำเนินการจัดการความเสี่ยงอยู่ในระดับใด โดยระบุคะแนนโอกาสที่จะเกิดความเป็นไปได้หรือความถี่ที่จะเกิดความเสี่ยงตามเกณฑ์ประเมินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ตามแบบ บส. ๕ ตารางรายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง โดยดำเนินการเปรียบเทียบก่อนผลก่อนดำเนินการและภายหลังดำเนินการจัดการความเสี่ยง ว่ามีผลการดำเนินการลดลงหรือไม่ลดลง สรุปความเสี่ยงที่ควบคุมได้หรือควบคุมไม่ได้ หรืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือยอมรับไม่ได้ และมีแนวทาง มาตรการจัดการความเสี่ยง วิธีการดำเนินการสำหรับในปีถัดไปอย่างไร เพื่อควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

วิธีการบริหารความเสี่ยง

เทศบาลตำบลชำสูง ได้นำการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติงานบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมถึงหนังสือชักซ้อมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดวิธีปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของการบริหารความเสี่ยงมาปรับใช้ในการพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลชำสูง

การทบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยง

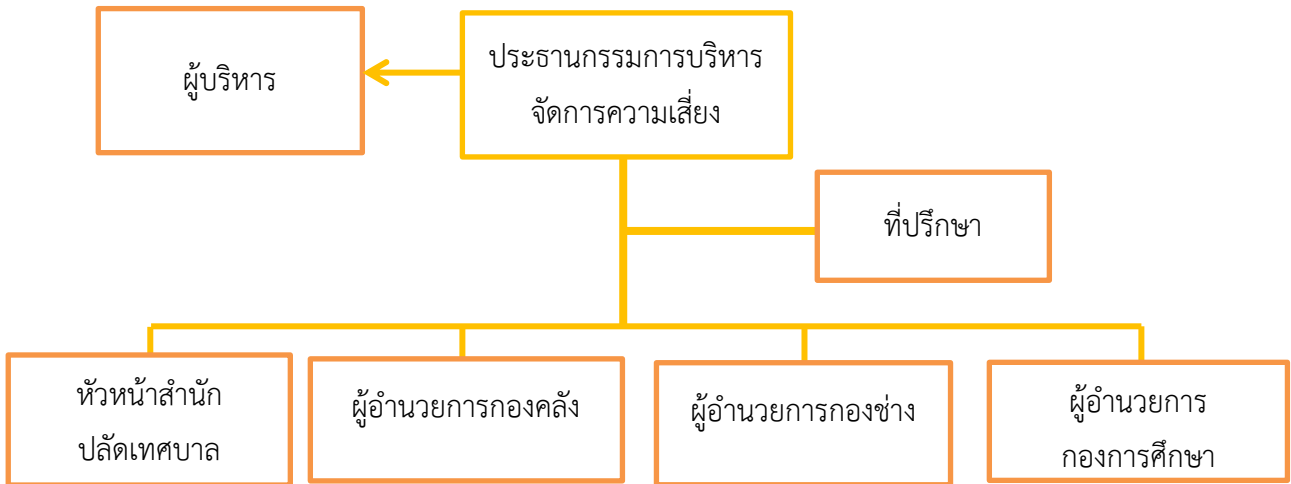
คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง ต้องทบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยงเป็นประจำทุกปี และเสนอให้นายกเทศมนตรีตำบลชำสูงตรวจสอบและพิจารณาอนุมัติหากมีการเปลี่ยนแปลง

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง

เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงของเทศบาลตำบลชำสูง สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลตำบลชำสูง ซึ่งประกอบด้วย

๑. ปลัดเทศบาล	ประธานกรรมการ
๒. รองปลัดเทศบาล	กรรมการ
๓. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการกองช่าง	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกองการศึกษา	กรรมการ
๗. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน/เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมาย	เลขานุการ
๘. หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน	ที่ปรึกษา

แผนภูมิโครงสร้างคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

ให้คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง มีหน้าที่ดำเนินการแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงตามแบบฟอร์มที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

- แบบ บส. ๑ ตารางกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบตามประเด็นยุทธศาสตร์/ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ/อื่นๆ

- แบบ บส. ๒ ตารางการวิเคราะห์โอกาส ผลกระทบ และการตอบสนองความเสี่ยง

- แบบ บส. ๓ ตารางรายงานการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

๒. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง

๓. จัดทำรายงานผลตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

- แบบ บส. ๔ ตารางรายงานการติดตามผลการบริหารความเสี่ยง

๔. พิจารณา ทบทวน แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

- แบบ บส. ๕ ตารางรายงานผลการดำเนินการและทบทวนแผนการบริหารความเสี่ยง

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายวรรณะชัย โพธิ์ศรี)
นายกเทศมนตรีตำบลชำสูง